

Na: oćnina za Ljubljansko pokrajino: letno 70 lir (za inozemstvo 75 lir), za 1/4 leta 35 lir, za 1/2 leta 17.50 lir, mesečno 6.— lir, Tedenska izdaja letno 25 lir. Prida in toži se v Ljubljani.

CONCESSIONARIO ESCLUSIVO per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: ISTITUTO ECONOMICO ITALIANO-MILANO, Via G. Lazzaroni 10.

Izhaia vsak torek in petek

Ljubljana, petek 30. oktobra 1942-XXI

Cena posamezni številki 0'60

TRGOVSKI LIST

Številka 86.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo: Ljubljana, Gregorčičeva ulica 23. Tel. 25-52. Uprava: Gregorčičeva ul. 27. Tel. 47-61. Rokopisov ne vračamo. — Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 11.953.

IZKLJUCNO ZASTOPSTVO ZA OGLASE v Kr. Italije (razen za Ljubljansko pokrajino) in inozemstvo ima ISTITUTO ECONOMICO ITALIANO-MILANO, Via G. Lazzaroni 10.

Točilci in pridelovalci alkoholnih pijač

Glede na potek dobe za plačevanje in odmero točilnih taks sporoča davčna uprava za mesto Ljubljano, da bo podaljšana dosedaj veljavna odmera taks in da zaradi tega ne zahteva novih prijav o prometu. Za odmero točilne takse razdobja 1943—1945 torej ni treba vložiti prijave pri oddelkih finančne kontrole. Izšla pa bo o tem posebna naredba Visokega komisariata, ki bo objavljena v Službenem listu.

Oblačilne izkaznice in nabavni boni

Združenje trgovcev Ljubljanske pokrajine sporoča, da je prejelo od Pokrajinskega sveta korporacij v Ljubljani dopis sledeče vsebine: »Glede na to, da z 31. t. m. preneha veljavnost osebnih oblačilnih izkaznic, ki so sedaj v veljavi, obveščamo, da se bodo mogli izdajati trgovcem in obrtnikom nabavni boni za točke na odrezke izkaznic samo do 7. novembra t. l. Po tem terminu se bodo izdajali nabavni boni samo proti predložitvi odrezkov novih izkaznic, ki stopijo v veljavo 1. novembra t. l. — Na gornje obvestilo opozarjamo prizadete trgovce, da se po njem ravnaajo.

Trgovci lastniki telefonskih aparatov

Zaradi povrnitve naročnine za čas od 16. julija do 30. sept. t. l. naj prizadeti dvignejo v pisarni Združenja trgovcev Ljubljanske pokrajine, Trgovski dom, potrebne vzorce prošnje, naslovljene na Direkcijo pošte in telegrafa.

Dodatne krušne karte trgovskim vajencem

Prehranjevalni zavod Visokega komisariata za Ljubljansko pokrajino je odobril z odlokom 17. oktobra, da se izdajo dodatne krušne nakaznice, kakršne veljajo za ročne delavce, tudi trgovskim vajencem živilske stroke.

Trgovinski oddelek Pokrajinske delavske zveze poziva vse te vajence, naj dvignejo pripadajoče jim dodatne nakaznice do konca tega meseca.

Obroki racioniranih živil za november

Prehranjevalni zavod Visokega komisariata v Ljubljani sporoča, da bodo prejeli potrošniki v novembru na vsako živilsko nakaznico 1.50 kg testenin, 0.50 kg riža, 0.20 kg surovega masla in 2.18 del olja.

Vse ostale količine živil ostanejo neizpremenjene.

Čevljarske mojstre

opozarjamo, da se bo izvedla v mesecu novembru v zvezi z nakazovanjem usnja kontrola zaposlenih pomočnikov.

Pred nakazilom usnja bo potrdil Odsek za obrtništvo, koliko pomočnikov lastnik pooblastila še zaposluje v mesecu novembru t. l., oziroma ali oni, ki ne zaposlujejo pomočnikov, vobče še obratujejo. Brez tega potrdila na pooblastilo noben čevljar ne bo dobil usnja za mesec november t. l. Mojstri naj zato predložijo Odseku za obrtništvo obenem s pooblastilom tudi novo potrdilo Zavoda za socialno

Zagotovitev pridelkov za oskrbovanje z živili

Poročila iz Rima z dne 28. t. m. javljajo, da je Duce potrdil kmetijski proizvodni načrt za leto 1942/43, sestavljen po njegovih prejšnjih navodilih za zagotovitev pridelka in za boljše ureditev kmetijskih prijav o pridelku, pa tudi za olajšanje razdelitvenega poslovanja.

Poročilo o dokončnem načrtu je podal v palači Venezia Duceju minister za kmetijstvo in gozdove. Duce je elaborat pohvalil in potrdil. Da še bolj poudari svoj pristanek, je na ministrov predlog odobril takoj vsoto 2500 milijonov lir za nagrade, ki se porazdelijo takole: Severna in Srednja Italija (brez pokrajin Lazio in Maremma Grossetana) po 60 lir za stot, Južna Italija (celinska) po 105 lir za stot, Sicilija in Sardinija po 135 lir za stot. Nagrade se bodo izplačevale hkrati s ceno 175 lir za stot, ki se plačuje ob oddaji žita na zbirališčih.

Z novim sistemom se znatno

olajšuje poslovanje ob žetvi sami in ob kasnejši porazdelitvi pridelkov ter živil. Še nadalje pa je potrebno kar največje sodelovanje kmetovalcev.

Veličina izvedenih del

V istem poročilu navaja minister za kmetijstvo in gozdove tudi sledeče podatke o kmetijstvu pridobljenih ploščinah, pridobljenih za obdelavo po zaslugi Fašistične vlade: Dvajsetletnica Režima je našla dokončana zboljševalna dela pontinske zemlje, zdaj že izročene naseljencem, naglo pa napredujejo tudi dela v okrajih Volturno, Tavoliere di Puglia in na siciljskih veleposestvih. Poleg teh načrtov, ki ste jih Vi odredili, se uvrščajo med uspehe naroda v teh 20 letih naslednje pridobitve za prebivalstvo na deželi.

Napravljenih je bilo: vodovodov 3310 km, nasipov 4064 km, prekopov 19.160 km, cest 13.942 km,

osušenih zemljišč in pa močvar 1.213.607 ha, vodnih črpalnih naprav na ploščini 656.809 ha z močjo 126.219 konjskih sil, namakalnih naprav na površini 933.101 ha, na novo je pogozdenih ali zboljšanih zemljišč 34.287 ha. Vsega je bilo od močvirnih tal pridobljenih za obdelovanje 700.000 ha zemlje, za intenzivnejše kmetovanje pa se pripravlja ozemlje, ki obsega skupaj nad tri milijone hektarov.

Za izvedena dela v kmetijskem sektorju je izdala in prispevala država 14 milijard 724 milijonov lir v primeri z vsoto 724 milijonov lir, ki je bila porabljena za dela na tem področju v dolgi dobi od 1862 do 1922. Iz tega je razvidna veličina opravljenega napora. V imenu množic, ki žive od tako olajšanega dela na zboljšanih zemljiščih, v imenu krajev, rešenih malarije in oskrbljenih s pitno vodo ter v imenu množice delavcev, ki so dobili zemljo, je izrekel minister Duceju toplo zahvalo.

Nov inventar vseh zalog v oblačilni stroki

Pokrajinski svet korporacij v Ljubljani sporoča z okrožnico št. 33.624 navodila za inventar zalag racionirane obutve, tekstilnih izdelkov, oblačilnih predmetov, kovčegov in torb iz kože in usnja.

V zvezi z novim razdobjem za oblačilne izkaznice (od 1. novembra 1942-XXI do 31. decembra 1943-XXII) in v zvezi z določenimi spremembami glede točk je Visoki komisariat predpisal, da se sestavi inventar zalag racionirane obutve, tekstilnih izdelkov, oblačilnih predmetov, kovčegov in torb iz usnja in kože po stanju o polnoči 31. oktobra 1942-XXI.

Inventar ima namen, da ugotovi množino in odgovarjajoče število točk po vrednosti v točkah, kot so določene z novo ministrsko tablico A.

1. Inventurna obveznost velja za:

a) racionirano blago, čegar prodaja je dovoljena;

b) blokirano blago, ki se nahaja pri trdkah;

c) racionirano blago, ki je last trdk, ki se pa iz katerega koli naslova nahaja pri tretjih osebah, ki niso dolžne prijavljati (lastno sukno predano v barvarnico ali konfektionistu za predelavo v konfekcije in blago, ki je bilo iz katerega koli naslova zaplenjeno itd.).

2. Inventar se nanaša na obutve, tekstilne izdelke, oblačilne predmete, kovčge in torbe iz kože in usnja — končne izdelke, ki so podvrženi racioniranju — tudi če so določeni za izvoz. V inventar se morajo vpisati tudi tkanine in surove preje, ki so pri

zavarovanje o številu zaposlenih pomočnikov, mojstri z dežele pa, ki ne zaposlujejo pomočnikov, tudi potrdilo pristojnega Poverjenišva Odseka za obrtništvo (bivšega skupnega združenja), da vobče obratujejo, ker se jim sicer pooblastila ne bi mogla potrditi.

konfektionistih, grosistih, detajlistih in pri tretjih osebah na račun konfektionistov samih, grosistov ali detajlistov.

Izdelovalci konfekcije, bodisi da so industriji ali obrtniki, morajo vpisati v inventar poleg konfekcije tudi tkanine, prejšico za šivanje, vezenje, krpanje, pripenjanje in trgovsko prejšico, kolikor jo imajo.

3. V inventar ni vpisati predmetov, ki so izdelani in določeni po rednih naročilnicah za vojaške uprave. Ako bi se vse to blago iz katerih koli razlogov ne uporabilo za prej navedene namene, se bo moralo vpisati v registre prejemov in oddaj v štiri in dvajsetih urah od hipa, ko postane razpoložljivo za notranjo potrošnjo.

4. Inventar morajo sestaviti industrijska in obrtna podjetja (proizvajalci in konfektionisti), grosisti, grosisti-židi, zastopniki, detajlisti, krošnjariji, nadalje uvozna podjetja, tudi če nabavljajo blago izključno iz inozemstva, kakor tudi izvozniki, tudi če prodajajo izključno v inozemstvo.

5. Inventar se bo moral sestaviti na posebnih obrazcih, ločeno za vsako podjetje, delavnico, skladišče, prodajalnico, branjarijo itd., tudi če se nahajajo v isti občini.

6. Blago, ki bo 31. oktobra o polnoči na prevozu, se bo moralo vpisati v inventar prejemnika, toda samo oni del, ki bo prispel preden se inventar predloži. Glede vsega blaga, ki bo 31. oktobra o polnoči na prevozu in ki bo došlo prejemniku šele potem, ko bo že predložil inventar Pokrajinskemu svetu korporacij, bodo morali prejemniki predložiti 30. novembra 1942-XXI Pokrajinskemu svetu korporacij dodatno prijavo, in to vedno v treh izvodih.

Prejemniki bodo morali vpisati v gori navedeno dodatno prijavo tudi blago, ki bo na prevozu dne 31. oktobra 1942-XXI in ki ne bo

dospelo v njihovo posest dne 30. novembra 1942-XXI, glede katerega pa so prejeli od pošiljatelja obvestilo o pošiljki (račun, predajni dopis ali dr.).

7. Inventarji se morajo sestaviti na obrazcih I. M. T. A., kot jih je odredil Comcordit in ki se dobijo pri Združenju trgovcev za Ljubljansko pokrajino v Ljubljani.

Obrazci I. M. T. A. št. 1, 2, 3, 4 in 5 služijo kot analitični seznam inventariziranega blaga, dočim služi obrazec R. I. M. T. A. (povzete) za seštevanje vseh podatkov, vpisanih na prej navedenih obrazcih in kot kazalo celotnega položaja tako glede količine kot glede vsote točk zadevnega podjetja, delavnice, skladišča, trgovine ali branjarije.

Vsi obrazci inventarja se morajo sestaviti v treh izvodih.

Tipizirane proizvode je treba vpisati ločeno od netipiziranih v smislu navedb, ki jih vsebujejo obrazci sami.

Vsi trije izvodi inventarja se morajo predati Pokrajinskemu svetu korporacij do 15. novembra 1942-XXI. En izvod obdrži Pokrajinski svet korporacij. En izvod bo vrnjen prijavitelju s pečatom Pokrajinskega sveta korporacij in s potrdilom o dnevu izročitve.

Tretji, vrnjeni in od Pokrajinskega sveta korporacij uradno vidirani izvod inventarja si shrani prijavitelj radi kontrole pristojnih organov.

Kongres avtarkistov

V Turinu bo novembra meseca važen kongres zastopnikov avtarkizma, ki ga organizirata italijansko avtarkijsko društvo in pa društvo nemških inženirjev iz Berlina. Naloga kongresa bo, da poglobi tehnično sodelovanje osnih velesil. Tehniki obeh narodov bodo razpravljali o uspehih, ki so bili doseženi za samopreskrbovanje ali avtarkijo. Kongres bo priredil tudi javno razstavo Kongres bo otvoril Ermanno Amicucci, državni podtajnik v korporacijskem ministertvu v navzočnosti predstavnikov italijanskih in nemških oblasti.

Stalna razstava Revolucije

Za 20-letnico Fašistične vladavine in 20. obletnico pohoda na Rim je bila ustanovljena v Rimu stalna razstava revolucije. Razstavo je odprl DUCE, predsednik vlade osebno v navzočnosti posebnega nemškega odposlanca k proslavi dr. Leya in številnih visokih osebnosti ter množice ljudstva. Organizatorjem razstave je izrazil Duce svoje čestitke za popolni uspeh te manifestacije, ki bo pomenila trajno pridobitev med znamenitostmi večnega mesta.

Ducejeva pohvala vojnim kmetovalcem

Kakor druga mesta v Kraljevini, tako je tudi Ljubljana letos skrbno obdelala slednjo ped zemlje in tako dosegla prav lepe uspehe z znatnimi množinami pridelkov. Tako dobri uspehi so bili pa mogoči samo s prostovoljnimi sodelovanjem prebivalstva pri prizadevanjih vseh poljedelskih ustanov naše pokrajine za čim bogatejšo letino. To prvo leto tako hvale vredne delavnosti je bilo zaključeno s pohvalo Duceja, ki jo je državni podtajnik notranjega ministertva Buffarini brzojavno sporočil tudi ljubljanskemu županu in se glasi:

»Duce Vam izraža pohvalo za marljivost in delavnost, ki ste z njo izpolnili njegovo naročilo za izkoriščanje slednje grude neobdelanega sveta.«

Ljubljansko županstvo smatra, da je velike časti Ducejeve pohvale deležna vsa Ljubljana, ki je posredno ali neposredno sodelovala pri obdelovanju zemlje ter jo zato sporoča vsem vojnim vrtinarjem in kmetovalcem ter vsem, ki so z dobrim zgledom ali s poukom ali s propagando pomagali doseči, da je bilo vse v Ljubljani prosto zemljišče koristno obdelano.

Po letošnjih uspehih prostovoljnega sodelovanja najrazličnejših slojev prebivalstva je mestno županstvo globoko prepričano, da bo Ducejeva pohvala vsem ljubljancem najmočnejša pobuda za bodočo delavnost, tako da bo že jeseni pripravljen slednji košček zemlje za pomladansko delo ter se bo tudi prihodnje leto ljubljansko prebivalstvo z obdelavo slednje grude zemlje izkazalo vredno Ducejeve pohvale.

Za najrevnejše Ljubljance

Visoki Komisar je sledeč navodilu Duceja, ki ob vsaki priložnosti odreja oblastvom in dostojanstvenikom, da se zbližujejo z ljudstvom, obiskal Mestno zastavljalnico in je o priliki ogleda tega koristnega zavoda v povečanje praznika 20. obletnice pohoda na Rim velikodušno dal na razpolago 50.000 lir za rešitev predmetov, ki so jih morali zastaviti najrevnejši ter jih sedaj potrebujejo za zimo. Predvsem naj bodo te dobrote deležne družine z velikim številom otrok. Ljubljanski občinski odbor Pokrajinske podporne ustanove bo sporazumno z mestno upravo izvedel to človekoljubno akcijo, ki bo veliko najbednejših družin rešila najtežje stiske pozimi. Župan in podžupan za Visokemu komisarju Eksc. Grazioliju za plemenito darilo izrekla najtoplejšo zahvalo mesta Ljubljane ter zagotovila najvnetejše sodelovanje pri prizadevanjih za manj premožne sloje mesta Ljubljane.

Iz italijanskega gospodarstva

Zvestemu delu rudarjev in rudarskih uslužbencev je Federacija rudarskih podjetij priznala nagrado v vsoti 2500 milijonov lir, ki se porazdeli med delavce, zaposlene v stroki nepretržno vsaj 20 let. Nagrada se bo izplačevala vsako leto na dan sv. Barbare in se izplača letos prvič na ta praznik rudarjev. Kot datum za štetje zaposlitve v stroki velja 28. oktober.

Pri Federaciji trgovcev s kurivom je imenoval korporacijski minister na predlog predsednika Konfederacije trgovcev za novega komisarja nar. svetnika Santa De Negrija.

Predložitev italijanskih delnic, za katere veljajo nove določbe po zadnji reformi, se dovoljuje za inozemske imetnike še do konca leta 1942., ker je razumeno, da zaradi vojnih razmer mnogi delničarji še niso utegnili spolniti zadnjih predpisov.

Davčne olajšave za fuzijo gospodarskih družb so v Italiji podaljšane do konca tega leta.

Nadzor za izvozne cene suhega sadja je prevzela nova družba za sadje in zelenjavo CNEIPO v Rimu, ker je prejšnja kontrolna družba CISSEO likvidirala.

Pogajanja med italijanskimi in madžarskimi zastopniki tekstilne stroke, ki so bila ta teden v Milanu, so uspela in so bile sprejete izvršilne določbe za to stroko v zvezi z novim trgovinskim sporazumom, podpisanim 18. septembra.

Za napravo prekopa med Dunavom in Adrijskim morjem se zavzema milanski gospodarski list »Sole«, ki omenja prednosti take nove vodne zveze za Italijo, ker se uvažajo velike množine surovin zdaj po železnici, na katerih je prevoz znatno dražji. Tako se n. pr. uvozi letno iz severne Evrope 12 milijonov ton premoga. Nedvomno bi pa ta prekop koristil vsej Srednji Evropi tudi pri prevozu čezmorskih kontingentov blaga, ki bi se izkrcavali ali nakladali v lukah Benetke, Trieste in Fiume.

V Rimu delujoče italijansko-japonsko društvo je pripravilo poleg serij predavanj, ki bodo obsegala tudi gospodarsko sliko Japonske in poleg jezikovnih tečajev tudi razstavo japonskih zgodovinskih in umetniških dragotin, zbranih iz zbirke širom Italije. Namen prireditve je povečanje kulturnih in gospodarskih stikov.

Zaključek starega poslovanja z oblačilnimi izkaznicami

Pokrajinski svet korporacij v Ljubljani razglasa z okrožnico št. 33.623 od 28. oktobra 1942-XXI sledeče:

1. Odrezki s točkami, ki jih imajo neposredno potrošnikom prodajajoči prodajalci o polnoči dne 31. oktobra 1942-XXI, se morajo predati Pokrajinskemu svetu korporacij (P. S. K.) ali občinam najkasneje do 5. novembra 1942-XXI. Občine in P. S. K. izstavijo provizorična prejema potrdila o prevzemu odrezkov. Občine bodo morale dne 6. novembra poslati P. S. K. vse odrezke točk, ki so jih prevzele v predhodnih petih dneh in glede katerih so izstavile potrdila o prevzemu.

Odrezki s točkami, ki ne bodo predani v gori določenem roku, ne bodo imeli glede dobav več nika-ke vrednosti.

P. S. K. bo v času od 15. do 30. novembra 1942-XXI izpremenil gori navedena potrdila o prejemu v končne dobavne bone.

2. V statistične svrhe kakor tudi da se izogne pomotam, ne bo sprejemal P. S. K. v teku meseca novembra odrezkov s točkami novih oblačilnih izkaznic, ki se bodo sicer uporabljale že od 6. novembra 1942-XXI. Ti odrezki se bodo sprejemali šele počenši s 1. decembrom 1942-XXI.

Davčna bitka v USA

Minuli teden je Roosevelt podpisal nov zakon, po katerem se bodo dohodninski davki povečali za 9724 milijonov dolarjev. Obda-čijo se z dohodnino vsi dohodki nad 624 dolarji letno. Število te vrste davkoplačevalcev se bo zvišalo menda od 18 na 43 milijonov.

Novi davek ima tri razrede: najprej gre za zvišanje dosedanjih davčne stopnje in za znižanje proste vsote, potem za posebni davek, ki se začne z 10% pri čistem dohodku 500 dolarjev in doseže 82% pri dohodkih nad 200.000 dolarjev; kot tretji pa se uvaža »davek za zmago« v višini 5% na vsak dohodek čez 12 dolarjev na teden. Od tega davka so izvzeti uslužbeni na farmah in služničarji. Obljubljeno je tudi, da se od tega davka po vojni vrne neporočenim 20 in poročenim 40%.

Novi davčni zakon je kompromis med nujnostjo, da se za državo dosežejo večji dohodki in da se malo okrne prevelika kupna moč prebivalstva, ter upoštevanjem bojevitosti delavstva. Teore-

tično je novi davek tudi zavarovanje za brezposelnost po vojni in nadomestilo za prometni davek.

Pričakuje se, da bodo vsi davki dali to leto 26 milijard dolarjev, kar je izredno dosti. Ta vsota pa ne dosega niti prvotno nastavljenega državnega proračuna izdatkov, namreč 40 milijard, ki bodo pa presegali celo 80 milijard. Zakladni minister je že najavil, da pripravlja še nove davčne zakone, za šest milijard dolarjev. Dokler tako naraščajo državni izdatki seveda ni nevarnosti, da bi obdačevnost znižala proizvodni indeks. Sicer pa so Združene države že dospele na skrajno mejo storilnosti, ker že primanjkuje jekla, delavstva in še mnoge. Polna zabavišča v okrajih vojne industrije dokazujejo, da je kupna moč še vedno večja ko ponudba blaga. Zato hiti vlada prodajati papirje vojnega posojila, pri čemer se poslužuje celo filmskih zvezd za reklamo in s tem tudi ojačuje propagando za vojno posojilo in vojno razpoloženje.

Ureditev denarništva v Ukrajini

V nemški strokovni reviji poroča ravnatelj Osrednje gospodarske banke v Ukrajini dr. Schmidt o razvoju denarništva od ustanovitve posebne emisijske banke, ki ima že 10 podružnic. Na ozemlju posluje tudi mnogo navadnih bank z več sto podružnicami, katere je Osrednja banka s sedežem v Rovnu združila v mogočno omrežje.

Stari denar je bil zamenjan za

karbovance. Osrednja emisijska banka skrbi za kritje gotovinskih potreb nove veljave v prometu.

Gospodarske banke so javnopravne ustanove, ki skrbijo za navadne bančne in za hranilne posle. Prevzele so tudi nekaj ostankov bivšega sovjetskega denarništva in naprav. Večjih bank je 21 in pri njih sta zaposlena vsaj po dva vodilna uradnika Nemca, vse drugo

lжена nova komisija, da pripravi načrte za popravljen državljanski zakonik in za nove zakonike o civilnem postopku, o trgovini in o trg. mornarici. Novembra 1. 1925. je komisija predložila svoj načrt (>D'Amegliov načrt<). V obrazložitvi je med drugim naglašeno — že Vivante je bil na to opozoril — da se treba pri reformi ozirati na dobre strani trg. pravnih norm, ki veljajo v novih pokrajinah. Seveda se je podkomisija okoristila tudi z zakonodajo drugih držav in s studijami o primerjalni zakonodaji in o mednarodni zenačitvi zakonov. Zamisel enotnega obligacijskega zakonika je bila v bistvu zavrnjena že s samo postavitvijo podkomisije za načrt trg. zakonika, vendar je podkomisija še posebej poudarila, da so razlike med poljedelskim — civilnim — na eni, trgovinskim in industrijskim gospodarstvom na drugi strani v nekaterih pokrajinah še vedno globoke in se počasi manjšajo, tako da bi bilo nevarno bodisi poljedelskim krogom naložiti zakon, izdelan po potrebah trgovine in industrije, bodisi zadržati razvoj trgovine in industrije s statičnim zakonom, ki bi ustrezal potrebam poljedelskega sveta.

8. D'Amegliov načrt je bil razdeljen na pet knjig: o osebah, o

osebe pa je domače in tudi poslovanje je dvojezično.

Zaradi politične preureditve dežele so se ustanovile tudi klirinške centrale: v Kijevu, Rovnu in Dnjepropetrovsku.

Vlagatelji v nove banke so večinoma komisariji kmetijskih in drugih gospodarskih podjetij, poslujočih pod nadzorom in za račun osrednjega ukrajinskega komisariata. Namesto hranilnih knjižic so še v rabi hranilne nakaznice, ki veljajo tudi za delavske pošiljke iz Nemčije. Na nakaznice lepijo posebne hranilnične znamke raznih vrednosti, ki jih ti zavodi priznavajo.

Presežki gotovine, zbrani pri bankah, se nalagajo pri centrali ali pa v brezobrestne ukrajinske zakladne bone. Vidi se pa, da naraščajo že tudi posojila novim ali priseljenim nemškim podjetjem in trgovcem, s čimer se razmere ustaljajo.

»Službeni list«

za Ljubljansko pokrajino objavlja v svojem 86. kolu z dne 28. oktobra t. l.: Naredbo s predpisi za ogrevanje — Naredbo o prepovedi izdelovanja in prodaje igrač — (Ogrevanje uradov in vseh javnih obratov se dovoljuje od 1. novembra do 15. aprila. V ostalem veljajo bistveno lanske določbe.) — Priloga obsega amortizacije vrednostnih papirjev in preklice osebnih dokumentov.

Denarstvo

Teden štednje imajo v Nemčiji od 26. do 31. oktobra. Pozivi pripočajo, naj se letos še bolj štedi in naj vsakdo odda razpoložljivi denar hranilnicam.

Stanje vlog v glavnih madžarskih bankah in pri poštni hranilnici je bilo po podatkih statističnega urada ob koncu septembra sledeče: vseh vlog 2558,1 milijonov pengojev, od tega hranilnih vlog 943,7 in na »tekoče račune 1614,4 milijona; prve so se torej zvišale v tem mesecu za 20,7, druge za 91,8 milijona pengojev. Indeks tečajev za delnice, ki notirajo na borzi, se je zvišal od konca avgusta do konca septembra od 260,2 na 262,2 (leta 1926 enako 100 enot). V vsem mesecu so bili samo trije novi konkurzi.

Namesto nikljastih novcev bodo v USA odslej dajali v promet nov drobni iz zlitine 36% srebra, 55% bakra in 9% železa.

Portugalska narodna banka je znižala diskontno obrestno mero od 4 na 3,5 odstotka.

Imetnike bosensko-hercegovskih obveznic je pozval hrv. finančno ministrstvo, da predložijo te vrednostne papirje ministrstvu v pregled.

Gospodarske vesti

Trgovci dobe nakazila za sladkor, masčobe in milo v mestnem prekrbovalnem uradu za Ljubljano še do 31. t. m. in sicer po abecednem redu. Vsaki osebi gre za november 200 g surovega masla in po 2,18 del olja. — Odrezke za oktober pa sprejema urad od trgovcev še do vstetega 7. novembra. Prinesti morajo sezname in zeleno knjižo, pa tudi odrezke za prodami krompir.

Vso mestno trošarino na vse sveže cvetje in vence, ki se uvozijo od 28. oktobra do 2. novembra (Verni duš dan) je ljubljansko mestno poglavarstvo ukinilo, da se prebivalstvu omogoči za praznike mrtvih vsaj skromno okrasiti grobove s cvetjem. Če upoštevamo, da se uporabljajo predvsem težki cvetovi, kakor krizanteme, se zaradi odprave trošarine doseže znatna pocenitev. Županstvo pa poziva k skromnosti z geslom za počastitev rajnih z dobrimi deli.

Zaradi nabave krompirja opozarja Prehranjevalni zavod vse tiste stranke, ki so dvignile dovolilnice za prevoz krompirja po 15. septembru, da bi morale prinesiti karte za krompir na Prevod že do 3. t. m. Ako bodo stranke še dalje odlašale in kart ne bodo oddale do 31. oktobra t. l., bo oblast njihove zaloge krompirja zaplenila, kršitelje pa kaznovala po čl. 6 naredbe Visokega komisarja št. 166 z dne 29. avgusta 1942-XX. — Obenem poziva vse one, ki so si nabavili krompir brez dovolilnice za prevoz ali kakor koli brez vednosti Prehranjevalnega zavoda, da takoj prinesejo svoje karte za krompir, da jim odtegne ustrezno število odrezkov. Pridelovalci, ki so dobavili krompir posameznim strankam, so prijavili Prehranjevalnemu zavodu poleg količin, ki so jih prodali, tudi naslove strank. Gosp. uradu pa je nujno prijaviti lastni pridelek krompirja.

Zmlete kosti za krmo perutnine in prašičev v zameno za kostne odpadke daje svojim članom Žegoza — Mali gospodar, Gallusovo nabrežje 33 v Ljubljani, ki znova poziva na zbiranje kosti. Oddajati je treba dobro posušeno blago.

Telefonski promet med Hrvaško in Norveško je urejen preko Nemčije in deloma Švedske in se odpre za javnost dne 1. novembra t. l.

Na Hrvaškem so ustanovili že več zdravilišč za drobnico, kar ima posebno velik gospodarski pomen za Hrv. Zagorje.

Madžarski indeks cen v trgovini na debelo je pokazal dvig cen od 150,7 za september na 153,2 (leto 1929 enako 100). Vzdrževalni indeks se je v istem času spremenil (v primeri z l. 1913 = 100) s stanarino na 154,5 proti 153,9 v avgustu, brez nje pa na 176 proti 175,2. Iz primerjave letošnjih mesecev se opaža ustavitve draginskega vala.

Vatikanski list poroča o darilu madžarske kemične tovarne Chl. nain svetemu očetu. Pošiljka obsega razne vzorce sulfamidovih zdravil, same najnovejše iznajdbe.

Veletrgovinska d. d. Julius Meini v Berlinu si je v treh letih zdaj tretjič zvišala delniško glavnicu in sicer zdaj za 1,2 na 2 milijona RM.

Francija bo imela odslej le po dva mednarodna velesejma in tri državne velesejme. Tudi za te prireditve pa veljajo predpisi novega zakona. Netrgovinske razstave se smejo imenovati le »salone«.

Že v 24 urah barva, plesira in kemično snazi obleke, klobuke itd. Škrobi in svetlolika srajce ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. Šelenburgova 3

Telefon št. 22-72.

COTONIFICIO VALLETICINO

TVORNICA BOMBAŽA

Milano

Via Principe Umberto, 34

Italijansko trgovinsko pravo

Dr. Milan Škerlj.

(Predlogi)

I. Progetto preliminare per il nuovo codice di commercio.

6. Takoj po vojni, že l. 1919., je bila postavljena komisija z nalogom, da predloži reformo veljajočega trg. zakonodaje. L. 1922. je komisija predložila predhodni načrt za trg. zakonik z obrazložitvijo (>Vivantejev načrt<). Iz obrazložitve bi omenil, da je komisija zanikala vprašanje, ali ne kaže spojiti snov trg. zakonika s snovjo obsega državlanskega prava; razlog je bil, da je stanje razvoja obeh pravnih področij jako različno; ko bi se čakalo, da sezori obča teorija obveznosti in pogodb, bi se morala odložiti nujna reforma trg. zakonika. Izpuščene so bile v Vivantejevem načrtu določbe pomorskega in stečajnega prava; za prvo je bila postavljena posebna komisija, ki naj bi odločila, ali naj se pomorsko pravo uredi s posebnim zakonom ali kot del trg. zakonika; za drugo

¹ Prodrlo je mnenje, da treba posebnega zakonika; ta je že razglašen in ureja tudi zračno pravo.

je prodrla misel, da naj stečaj ne bo pridržan trgovcem, marveč naj postane splošno »civilen«, kakor je bil v bivšem avstrijskem pravnem območju.

Nova so bila v prvi knjigi poglavja o firmah (ditta), o trg. registru, o mejah tekme, o trgovčevih pomočnikih — v to poglavje so sprejete določbe o institorjih in potnikih —, o agentih in o družbah z o. z. V podrobnostih pa je bilo jako mnogo prav važnih sprememb, zlasti so bile močno postrojene določbe o delniških družbah. — Druga knjiga je obravnavala pod naslovom »kreditni papirji« (titoli di credito) najprej imenske, imetniške in ordske papirje splošno, za tem menico in ček, tu se pozna vpliv haaških konferenc. Tretja knjiga — trg. pogodbe — je dodajala materiji trg. zakonika poglavja o bančnem depozitu, o podjetniški (delovršni) pogodbi (appalto), o prevozu oseb in o javni prevoznici službi. V četrti knjigi je bilo urejeno zastaranje.

II. Codice di commercio, progetto.

7. Dasi je pomenil Vivantejev predhodni načrt znaten napredek proti dosedanjemu trg. zakoniku, ni obveljal; pokazala se je potreba še bolj korenitih sprememb in dopolnitev. L. 1924. je bila postav-

ljena nova komisija, da pripravi načrte za popravljen državljanski zakonik in za nove zakonike o civilnem postopku, o trgovini in o trg. mornarici. Novembra 1. 1925. je komisija predložila svoj načrt (>D'Amegliov načrt<). V obrazložitvi je med drugim naglašeno — že Vivante je bil na to opozoril — da se treba pri reformi ozirati na dobre strani trg. pravnih norm, ki veljajo v novih pokrajinah. Seveda se je podkomisija okoristila tudi z zakonodajo drugih držav in s studijami o primerjalni zakonodaji in o mednarodni zenačitvi zakonov. Zamisel enotnega obligacijskega zakonika je bila v bistvu zavrnjena že s samo postavitvijo podkomisije za načrt trg. zakonika, vendar je podkomisija še posebej poudarila, da so razlike med poljedelskim — civilnim — na eni, trgovinskim in industrijskim gospodarstvom na drugi strani v nekaterih pokrajinah še vedno globoke in se počasi manjšajo, tako da bi bilo nevarno bodisi poljedelskim krogom naložiti zakon, izdelan po potrebah trgovine in industrije, bodisi zadržati razvoj trgovine in industrije s statičnim zakonom, ki bi ustrezal potrebam poljedelskega sveta.

8. D'Amegliov načrt je bil razdeljen na pet knjig: o osebah, o

trg. obveznostih in pogodbah, o kreditnih papirjih, o poravnavi in stečaju, o kaznih. Določbe o poravnavi in stečaju so bile torej sprejete v trg. zakonik, to se pravi, da se uvede poravnava ali stečajno postopanje samo o trgovčevi imovini. V prvem delu prve knjige je bil podrobneje izdelan naslov o firmi; precej spremenjeni so bili predpisi za trg. register, ki naj bi ga po obeh načrtih vodile trg. zbornice; prekršitev mej tekme se imenuje nedopuščen tekma (concorrenza illecita); znatno podrobnejši so bili predpisi o institorjih. — V drugem delu prve knjige je bilo še bolj poudarjeno, kaj je skupno vsem trg. družbam ali vsaj nekaterim njihovim vrstam. Kot znak »zadružne družbe« (gosp. zadruge) je bila posebno naglašena vzajemnost; osnovala bi se bila za druga lahko v obliki javne ali delniške družbe, na vsak način pa bi veljale zanje v nekaterih pogledih določbe o delniški družbi in seveda pred vsem določbe, ki jih je načrt izrečno dajal za zadruge. — V drugi knjigi sta bila nova naslova o otvoritvi kredita in o speditiji. — V tretji knjigi je bil urejen tudi krožni ček. — V četrti knjigi je bil po zakonu iz l. 1903. urejen stečaj malih trgovcev.

(Dalje prihodnjič.)